І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. Тел.: HEnderson 4-0237 УНС: HEnderson 5-8740 Тел. в Ню Йорку: BArcly 7-4125

РІК LXVI. Ч. 205. ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 23-го ЖОВТНЯ 1959 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, OCTOBER 23, 1959 No. 205. VOL. LXVI.

СУД ПРИПИНИВ СТРАЙК СТАЛЕВАРІВ, ДАЮЧИ ЇМ ВСЕ Ж ТАКИ ЧАС ДЛЯ АПЕЛЯЦІЇ

Питсбурґ. — Діючи на підставі Акту Тефта і Гартлі і виконуючи доручення генерального прокуратора, суддя дистриктового суду ЗДА в Питсбурґу Герберт П. Зорґ підписав у середу дня 22-го жовтня ц. р., о год. 2.45 по полудні судову заборону страйку сталеварів, що увійшов уже в сотний день свого тривання. Суддя підтримав становище през. Айзенгавера, що „продовження цього страйку загрожує національному здоров'ю і безпеці і тому спричинює невиправні шкоди З'єдиненим Державам Америки." Згідно із постановою судді Зорґа, сталеварні робітники мали негайно вернутися до своїх фабрик і почати працю над пущенням у рух сталеварних печей і варстатів. Але ж, 75 мінут після проголошення судової заборони, суддя Остин Л. Стелі з Апеляційного Суду ЗДА уділив страйкуючим робітникам права затримки у виконанні цієї постанови до 10-ої години ранку дня 23-го жовтня, значить до часу, поки Апеляційний Суд не прийме або не відкине їхнього відклику від рішення судді Зорґа. Якщо Апеляційний Суд прийме відклик спілки Об'єднані Сталеварні Робітники Америки, то робітники одержать змогу продовжувати свій страйк аж до проголошення відповідного рішення цього Суду. Якщо ж Апеляційний Суд відклик відкине і визнає рішення судді Зорґа про судову заборону правосильним, то сталеварні робітники мусіли б вернутися до праці вже о годині 10-ій ранку дня 23-го жовтня ц. р. Вимогли цю затримку у виконанні рішення суду правні заступники спілки сталеварних робітників, підкреслюючи, що вона у теперішній ситуації не спричинить дальшої шкоди і дасть робітникам певність, що вичерпано всі законні засоби. Не спротивилися проти затримки теж і правні заступники сталеварних компаній, вважаючи доцільнішим поворот робітників до праці аж тоді, як буде відомим оконечне рішення Апеляційного Суду. Якщо Апеляційний Суд затвердить рішення про судову заборону страйку, то робітники, вернувшись до праці, мусітимуть працювати на протязі 80 днів на тих же самих умовах, що обов'язували до дня 30-го червня ц. р., значить до кінця дійсности дотеперішнього контракту. Проголошуючи заборону страйку сталеварних робітників, суддя Зорґ підкреслив, що цей страйк спричинив безробіття яких 265,000 робітників в інших галузях індустрії, і якщо страйк тривав би далі, то з кінцем листопада втратив би працю ще який мільйон робітників і це число на протязі грудня збільшилося б до трьох мільйонів робітників.

Рокефеллер про головні проблеми внутрішньої і закордонної політики

Шикаґо. — Нюйоркський губернатор-республіканець виголосив промову на прийнятті журналістів і часописних видавців і говорив про головні проблеми внутрішньої і закордонної політики ЗДА, кажучи, що він є кваліфікований вияснювати ці справи, бо ними цікавився довший час, хоч становисько губернатора займає тільки перший рік. Він повторив свою давнішу заяву, що не є кандидатом на президента, але пізніше з усміхом додав „тепер", і дякував за той запит журналістові. Рокефеллер гадає, що найважливіші проблеми ЗДА під теперішню пору є такі: справа закордонної політики, оборони, виховання, економічного росту, проблема затруднення і праці та справа соціяльної рівности і оборони громадянських прав. Рокефеллер працював під Ф. Д. Рузвелтом в 1940-их роках, Гаррі Труманом і Д. Айзенгавером.

В НЕДІЛЮ 25-ГО ЖОВТНЯ ПОЧИНАЄТЬСЯ ЗИМОВИЙ ЧАС

Ню Йорк. — В останню неділю жовтня, тобто 25-го жовтня, закінчується літній ощадностевий час, який зобов'язував від останньої неділі квітня, і починається так званий зимовий час. В неділю вказівки годинника треба посунути на одну годину назад. Найкраще це зробити в суботу ввечері, коли можна буде відіспати ту годину, яку ми втратили в квітні ц. р. Зимовий час зобов'язуватиме до останньої неділі квітня 1960 року в тих стейтах, де вводиться літній ощадностевий час.

Конґресмен Мавлдер про нову стратегію американських комуністів

Лос Анджелес, Каліф. — Конґресмен Мавлдер почав вести переслухання в справі комуністичної діяльности в Каліфорнії і ствердив що американські комуністи змінили свою стратегію, щоб затаювати членство своїх членів і щоб пізніше не відповідати за приналежність до комуністичної організації. Конґресмен говорив про це при відкритті переслухань в конґресовій комісії для дослідів проти американської діяльности. Він казав, що комуністи не ведуть списків своїх членів ані не видають карт партійної приналежности ані жадних інших членських виказок, і тому треба б змінити закон про контролю комуністичної загрози, в якій говорилося, що доказом приналежности до комуністичної партії є партійний список членів або партійна виказка. Треба також звертати більшу увагу на ті організації, які є ідейно споріднені або залежні від комуністів.

В АМЕРИЦІ

Населення столиці Порто Ріко, Сан Хуану, нарікає на зростаюче число злочинів, доконуваних неповнолітніми під деморалізуючим впливом поворотців з Ню Йорку, а також деяких часописів, які в сенсаційній формі описують діяльність нюйоркських „ґенґів". Губернатор Порто Ріко, Луїз Муньоз, заявив, що деякі молоді злочинці вертаються з Ню Йорку до Порто Ріко, щоб стати провідниками „ґенґів".

● **Заступник редактора католицького тижневика „Америка",** о. Волтер М. Абботт, вважає за конче потрібне зробити переклад Біблії, який був би прийнятливий для католиків і для протестантів. Він каже, що нові здобутки археології, історії і мовознавства уможливлюють видання такого перекладу, в якому усунені були б всі ті незначні різниці, які існують між католиками і протестантськими текстами св. Письма.

● **У Берклі, Каліфорнія,** 18-річний син полковника летунства, Фредерік Лоренс Мур, почав 7-денну голодівку на знак протесту проти покликання його на військовий вишкіл при Каліфорнійському університеті. Він заявив, що не належить до жадної Церкви, але не може примиритися з думкою, що мав би вбивати людей. Молодий пацифіст не може відповісти на запит: як же забезпечити себе і свій народ від ворожого нападу.

ВІДБУВСЯ ВЕЛИЧНИЙ ПОХОРОН СТЕПАНА БАНДЕРИ У МЮНХЕНІ

Поліція продовжує слідство для вияснення таємничих обставин смерти, а всі познаки вказують на большевицький атентат. Преса далі широко коментує трагічну смерть провідного українського революціонера, віддаючи багато уваги історії його боротьби за волю України.

Мюнхен. — Минулого вівтірка, 20-го жовтня о год. 3,30 пополудні відбулись тут на цвинтарі Вальдфрідгоф величаві похорони українського революційного провідника голови Закордонних Частин Організації Українських Націоналістів, сл. п. Степана Бандери, що помер серед таємничих, досі ще не вияснених обставин минулого четверга, 15 жовтня пополудні від циянатної отрути. Поліція продовжує слідство,, а всі познаки вказують на те, що Ст. Бандера впав жертвою большевицького атентату подібно, як славної пам'яти головний отаман Симон Петлюра та полковник Євген Коновалець. Першу вістку про похорони сл. п. Степана Бандери принесла до Америки аґенція „Юнайтед Пресс Інтернешенел", датовану в Мюнхені, 20-го жовтня. У цьому повідомленні дослівно сказано:

„Сьогодні тут відбулися похоронні відправи для Степана Бандери, таємничої людини, що померла тут від циянатної отруї, що працював з антисовєтським підпіллям в його рідній Україні. Бандера, що мав 50 років, був еміґрантом з України, яка стала частиною Совєтського Союзу... Він віддавна був допоміжний в керуванні боротьби за волю його батьківщини. Комуністи так ненавиділи його, що інші українці обставили його охороною днем і ніччю. Бандеру знайшли непритомним на сходах в його домі в минулу п'ятницю, тільки в дві хвилини після того, як два його особисті сторожі залишили його при фронтових дверях. Він мав важкі пошкодження голови і не відзискав притомности до самої смерти. Лікарська автопсія виявила отруєння циянатною кислотою. Його приятелі кажуть, що він ніколи не поклав би на себе руки — що його вбили совєтські аґенти, які якось проникнули до скріпленої в останньому часі його сторожі. Таємничість, що окутує смерть 50-річного антикомуніста, така мрячна, як і власне минуле Бандери. Він був відомий, як лідер скрайньої правої української антикомуністичної групи на тутешній еміґрації. Однак, мабуть, він був також керівником підпільних дій на території, що підлягає Совєтам. Речники еміґрації заперечують, наче б він керував тамошнім підпіллям, але признають, що він був співзасновником руху, який викликав партизанську боротьбу в його батьківщині. Представники всіх українських еміґраційних груп, навіть таких поміркованих, які ближче не цікавились антикомуністичними діями того таємничого мужа, були приявні на його похороні. Очікувано також представників з-закордону. Загалом є яких 1,200,000 українських еміґрантів. Багато еміґрантів окреслили його смерть відразу як убивство та приписали його комуністам. Стилізація вістки про його смерть в газеті його еміґрантської групи була в останній хвилині змінена з „Несподівано помер" на „Вбитий атентатчиком".

Сл. п. Степан Бандера
(Одна з останніх його фотографій)

Еміґраційний лідер мешкав тут від 1947 року. До того часу він жив життям підпільника серед постійних небезпек в Україні, Польщі, Чехословаччині і Німеччині. Він дістав був засуд смерти в Польщі за участь в смертельному атентаті, але нацисти звільнили його в 1941 році. З рік потім Ґестапо арештувало його за його участь в рядах українських партизанських загонів. Він залишився у в'язниці до 1944 року. Партизани насправді створили були другий воєнний фронт одинаково проти нацистів, як і росіян та під кінець війни контролювали обширні Польщі, Чехословаччини й України..."

Німецька преса безпосередньо перед похороном повідомляла про закроєні на широку скалю заходи безпеки з уваги на масове зібрання багатьох провідних українських діячів. Мюнхенський "8-Uhr Blatt" з 20-го жовтня під сенсаційним заголовком: „Убивник над могилою Бандери?" м. і. пише: „Кримінальна і охоронна поліція та Організація українського підпільного руху поробили широкі заходи безпеки перед сьогоднішнім похороном шефа українського резистансу, що — як відомо — помер у Мюнхені серед загадочних обставин. Не виключається можливостей атентату, бо — як довідуємось — в пляні є цілий ряд атентатів на провідних екзильних політиків, а похорони Шефа зберуть на одному місці в Мюнхені приблизно 50 провідних борців за волю з цілого світу... Тим часом довідуємось, що українські борці за волю в останньому часі скріпили були особисту охорону Бандери, знаючи про пляновану серію замахів. Одначе, на нещастя сторожі опустили Бандеру в нещасливому дні на його власне бажання перед дверима дому, в якому він жив. Для вияснення таємничих обставин, які опісля привели до наглої смерти Бандери, поліція все ще не має жадних точок зачіпу..."

Подробиць з похорону сл. п. Степана Бандери очікуємо від власних кореспондентів. Як довідуємось, на похорон сл. п. Степана Бандери виїхали до Мюнхену із ЗДА проф. Іван Вовчук, інж. Ярослав Рак, п. Т. Качалуба та п. Соколенко, а з Канади інж. Михайло Кравців та д-р Роман Малащук.

ПРЕЗИДЕНТ ПІДПОРЯДКУВАВ АРМІЙСЬКУ РАКЕТНУ АҐЕНЦІЮ ЦИВІЛЬНІЙ АДМІНІСТРАЦІЇ

Оґеста, Джорджія. — В першому дні свого побуту в Оґесті президент Айзенгавер видав зарядження, яким підпорядкував Армійську Аґенцію Керованих Ракет цивільній аґенції, яка була недавно зорганізована і яка називається Крайова Аеронавтична і Космічна Адміністрація. На чолі її стоїть д-р Т. Кейт Ґленнен. Це сталося тому, що Президент хоче сконцентрувати продукцію керованих ракет, якими в армії займається фаховець німецького походження д-р Вернер фон Бравн. Д-р Бравн давніше критикував уряд за те, що той нібито плянував зліквідувати армійську аґенцію керованих ракет, а тепер заявив, що він є вдоволений з урядового зарядження, бо він зможе і надалі працювати зі своєю групою, яка не буде розв'язана. Вдоволений із такої розв'язки справи і генерал майор Джан Б. Медаріс, який також побоювався, що уряд схоче зліквідувати армійську групу для продукції керованих ракет і передати її аґенди аеронавтичній адміністрації. Згідно з законом Конґрес мусить ще затвердити це зарядження през. Айзенгавера. — Президент виїхав 21-го жовтня на відпочинок до Оґести, де хоче вилікувати свою перестуду, що йому докучає довший час. Він має вернутися до столиці в понеділок 26-го жовтня.

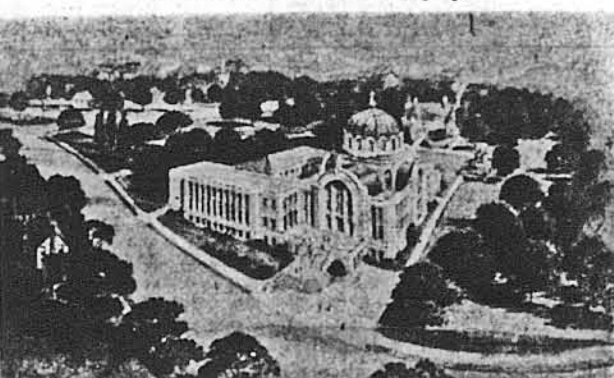
Кастро заарештував команданта провінції за змову проти свого режиму

Гавана, Кубинська Республіка. — 21-го жовтня прем'єр Кастро наказав заарештувати військового команданта провінції Камаґей майора Губерта Матоса після того, як він зголосив свою резиґнацію тому, що революція, керована Кастром не здійснила свого завдання, і тому, що в уряді Кастра є комуністичні впливи. Того ж самого дня дві особи були вбиті а коло 26 поранених, коли урядові літаки стріляли до літака невідомого власника, який скидав протиурядові летючки. Сам прем'єр Кастро був присутній під час заарештування майора Матоса. Одночасно в місті Флоріда в цій самій провінції місцевий військовий командант капітан Хозе Мануель Гернандез застрелився коли довідався про заарештування майора Матоса. Рух проти уряду прем'єра Кастра зростає. — Д-р Рафаель Валярт заявив на пресовій конференції в Ню Йорку, що він дійсно очолює рух під назвою „Білої Троянди", який змагає до скинення режиму теперішнього кубинського прем'єра Фіделя Кастра.

ПЕРШИЙ СОБОР ФИЛАДЕЛФІЙСЬКОЇ АРХИЄПАРХІЇ ВІЗАНТІЙСЬКОГО ОБРЯДУ

В середу і в четвер, 7 і 8 жовтня відбувся Перший Собор Филаделфійської Архиєпархії в катедральному храмі, під проводом ВПреосв. Митрополита Кир Константина Богачевського, в присутності Преосв. Кир Йосипа Шмондюка, Єпископа-Помічника Филаделфійського Митрополита, і 110 священиків. Головною ціллю Собору було ухвалити нові статути Филаделфійської Архиєпархії, в яких встановлено приписи щодо діяльности Духовенства в різних ділянках та щодо вірних, достосовані до обставин у Филаделфійській Архиєпархії. Крім того Собор вибрав архиєпархіяльних суддів, іспитувателів і двох парохів консульторів. Тайне голосування відбувалося з допомогою карток із прізвищами кандидатів. Законодавцем Першого Собору Филаделфійської Архиєпархії був Митрополит Кир Константин. Членами проводу Собору були: промотор Собору Кир Йосип М. Шмондюк; генеральний секретар о. д-р Віктор І. Поспішил; прокуратор Духовенства (що заступав його інтереси) о. Монс. д-р Степан Тиханський; керівник дискусії о. Декан д-р Степан Кнап; нотарі собору о. Роман Боднар і о. Василь Шеремета; церемонієр о. Мирослав Харина.

В найближчу неділю відбудеться благословення площі під будову Колеґії св. Василія в Стемфорді

Проєкт нової колеґії св. Василія, площа під будову якої буде посвячена в неділю, 25-го жовтня 1959.

Стемфорд, Коннектикат. — В найближчу неділю, 25-го жовтня 1959, о год. 3-ій по полудні тут відбудеться врочисте благословення площі під будову нової української колеґії св. Василія, що має бути збудована коштом двох мільйонів долярів. Збірка фондів на будову цієї нової української високої школи в Америці вже почалася і в неї включилися також поодинокі громадські організації. Український Народний Союз плянує зібрати на ту ціль 100.000 долярів і в тій справі вже звернувся з відповідними закликами до свого членства. Будинок колеґії буде здвигнений біля єпископської палати при Ґленбрук Ровд. У програмі недільних врочистостей є, крім молебня та благословення площі, також концерт.

Канадійський Відділ НТШ відзначає 10-річчя своєї праці

Торонто. — Наукове Товариство ім. Шевченка в Канаді, що його очолює, як голова проф. д-р Евген Вертипорох, відзначає в днях 24 і 25 жовтня ц. р. десятиріччя свого існування і праці. В рямцях святкувань цього ювілею відбудеться в суботу 24 жовтня о год. 7.30 в готелі Принц Джордж у Торонті бенкет під час якого головним промовцем буде проф. д-р Василь Стецюк з Ню Йорку, секретар НТШ у ЗДА, і темою промови якого будуть „Завдання української науки на чужині". Крім цього голова канадійського НТШ говоритиме на тему „Наші проблеми". В неділю дня 25 жовтня о год. 3.30 по полудні в Домі Просвіти відбудеться ювілейна сесія, в програмі якої крім привітань від організацій і установ передбачені доповіді проф. д-р Євгена Вертипороха п. н. „Перегляд 10-річної праці НТШ в Канаді" і проф. д-ра Василя Стецюка на тему „Українська наука у ЗДА".

ХРУЩОВ І ДЕ ҐОЛЬ ВІДБУДУТЬ НАРАДИ В ПАРИЖІ

ФРАНЦІЯ ПРОТИ ШВИДКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ „НА ВЕРШИНАХ".

Париж. — Нікіта Хрущов приїде до Парижу наприкінці цього року, або зараз з початком наступного. Французький президент Шарль де Ґоль запросив Хрущова з початком минулого тижня, а совєтський амбасадор у Парижі Серґей Віноґрадов передав французькому урядові в минулу середу згоду Хрущова. Докладної дати ще не визначено і вона буде устійнена між Парижем та Москвою дипломатичним шляхом. Французько-совєтські розмови на найвищому рівні цікаві тому, що Франція прийняла в останньому році найрадикальніше становище супроти Совєтів з усіх західніх альянтів. Франція виявилась цілком неподатлива на совєтські перестороги проти небезпеки від нового німецького мілітаризму та, навпаки, задемонструвала приязнь між президентом де Ґолем і західньо - німецьким канцлером Аденауером. Французький міністер закордонних справ Моріс Кув де Мурвіль вживав різкої мови на останній конференції міністрів закордонних справ у Женеві, дуже виразно підтримуючи становище західньої Німеччини в справі її з'єдинення. Франція і Західня Німеччина ведуть також одностайну господарську політику у відношенні до шістьох континентальних західньо - европейських держав із Спільного господарського ринку та до Англії, що стоїть поза цим бльоком. Франція займає теж неприхильніше становище супроти концепції конференції „на вершинах", ніж ЗДА й Англія. В офіційному комунікаті, що його проголосив французький уряд в середу 21-го жовтня ц. р., Франція, вітаючи саму ідею конференції, підкреслює знову, що така конференція мусить бути докладно підготовлена, щоб давати ґарантії успіху, та що щойно дебати в Об'єднаних Націях, як теж розвиток подій на Середньому і Далекому Сході виявляють, поскільки існують додаткові передумови для такої конференції. Тому Франція пропонує, щоб така конференція відбулася щойно весною 1960 року. Це становище Франції суперечить становищу Англії і З'єдинених Держав, які бажають собі конференції „на вершинах" в грудні цього року. Французький комунікат нічого теж не говорить про пляновану попередню західню конференцію голів урядів, а саме — президентів Айзенгавера і де Ґоля, прем'єра Мекміллена і канцлера Аденауера. За вістками з Оґести в Джорджії, куди виїхав на кількаденне перебування президент Айзенгавер, Президент розчарований французьким комунікатом, але він не має — пишуть газети — заміру натискати на де Ґоля. Пресовий секретар Білого Дому Джеймс Гаґерті оприлюднив коротку заяву, за якою президент Айзенгавер готов в кожній хвилині зустрітися з головами своїх західніх союзницьких країн.

Об'єднані Нації натаврували комуністичний Китай за Тибет

Об'єднані Нації. — Генеральна Асамблея Об'єднаних Націй прийняла в середу 21-го жовтня ц. р. резолюцію з натавруванням комуністичного Китаю за його політику в Тибеті. Резолюцію, яку зголосили Ірляндія і Маляї, прийнято 45 голосами проти 9-х комуністичних при 26-х, що стрималися. Між тими, які стрималися, були також Англія і Індія, як теж майже цілий азійсько-африканський бльок. Сер Пірсон Діксон, речник Англії, виправдував невтральну позицію Англії сумнівами щодо компетенції Об'єднаних Націй займатись цією справою з уваги на нез'ясований державно-правний стан Тибету. Зате він признав, що промови, виголошені на Генеральній Асамблеї у користь тибетського народу повинні дати йому моральну підтримку та звернути увагу китайським комуністам на справжню публічну опінію в світі. Крішна Менон заявив від Індії, що вона засуджує події в Тибеті, але вважає, що недоцільно „відгрівати" всю справу на форумі ОН. Найгостріше промовляв речник вільного Китаю д-р Т. Ф. Тсіянґ, який вказував на перетворювання Тибету китайськими комуністами у військовий пляцдарм для дальших аґресивних дій та на винищування старо-тибетської культури і насильне насаджування комуно-китайських звичаїв в Тибеті. Василій Кузнєцов та його підголоски називали закиди проти комуністичного Китаю „очорнюванням" Пейпінґу та заперечували взагалі право Об'єднаним Націям займатися цією справою. Однак комуністичні держави були єдині, які в цій справі голосували „проти".

Літературну нагороду Нобеля мав би одержати італійський поет С. Квазімодо

Мілян, Італія. — Італійський поет Сальваторе Квазімодо сповістив пресу, що він одержав через журналістів із Стокгольму повідомлення про признання йому Літературної нагороди Нобеля на 1959 рік. Офіційне проголошення цієї нагороди визначене на четвер 23 жовтня ц. р. Сальваторе Квазімодо нараховує 58 років і є автором кільканадцяти поетичних збірок і повістей і є професором літератури в Мілянській Консерваторії ім. Джюзеппе Верді. Не зважаючи на свій вік і слабкий стан здоров'я, Квазімодо плянує поїздку до Стокгольму для участи в церемонії вручення нагороди. Представник Шведської Академії Наук цього повідомлення не підтвердив, заявляючи, що це перший раз в історії повідомлення про нагороду Нобеля появляється перед офіційним проголошенням.

У СВІТІ

● **В Іраку** арештовано чотирьох арабів, як виконавців замаху на прем'єра Абдула Каріма Касіма 7-го жовтня ц. р. П'ятий атентатчик був ранений і схоплений на місці замаху. Вони обстріляли з двох сторін авто прем'єра, поранивши його трьома кулями і вбивши шофера. Абдул Кассім уже видужав.

● **Англійський економіст,** Даґлас Джею, колишній міністер скарбу в уряді Партії праці, заявив на сторінках соціялістичного тижневика „Форвард", що головною причиною поразки Партії праці в останніх парляментарних виборах була її націоналізаційна програма. Даґлас Джей радить викинути до коша всі дотеперішні програмові точки англійської соціялістичної партії про потребу удержавлення фабрик та комунікаційних засобів.

● **У совєтській газеті „Вечерная Москва"** появилася стаття, автор якої закликає людей їсти якнайбільше часнику, бо, мовляв, совєтська наука ствердила, що часник має профілактичні прикмети проти інфлюенції. „НЙ Таймс" кепкує що, мовляв, ці лікувальні прикмети часнику виявляються хіба в тому, що той, хто має інфлюенцу, напевно не підійде близько до людини, яка наїлась часнику.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$ 12.00	One year	$ 12.00
На пів року	6.25	Six months	6.25
На три місяці	3.25	Three months	3.25

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПРОВІД І ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ МОСКВИ

Після того, як Хрущов виїхав із З'єдинених Держав, три найвищі керівники американської закордонної політики — през. Айзенгавер, державний секретар Гертер і його заступник Діллон — звернули у своїх публічних виступах увагу на той самий момент у ролі Совєтського Союзу в сучасному світі. Якщо, мовляв, Совєтський Союз дорожить своїм провідницьким становищем в цілому міжнародному комуністичному русі, то він повинен знати, що поруч із провідництвом іде також відповідальність. Конкретно, коли в офіційному комунікаті, проголошеному Пейпінгом з нагоди 10-річчя комуністичної влади в Китаї, стверджено — напевно під натиском Москви, — що світовий комуністичний рух розвивається „під проводом Москви", то просто логічний висновок з цього такий, що Москва відповідає, якщо не в найбільшій, то в значній мірі також за політику Пейпінгу.

Від першого ж дня завоювання Совєтами країн східної і середньої Европи та насильного встановлення там комуністичного режиму, відомо, що ті комуністичні „суверенні" держави, хоч і мають своїх міністрів закордонних справ і належать до Об'єднаних Націй, не можуть ні одного слова сказати в справах закордонної політики без московської апробати. За 10 років існування комуністичної влади в Китаї відношення сил між Москвою і Пейпінгом значно змінилось у користь червоного Китаю, а з ним змінився й ступінь морально-політичної залежности. Ніхто з поважних міжнародних аналітиків не сумнівається в тому, що тісний військово-політичний та господарський союз між СССР і комуністичним Китаєм лежить в їх обосторонньому інтересі, і що до конфлікту між цими двома країнами може прийти хіба в далекій майбутності. Проте, не розкрито ще таємниці, яка криється за войовничими ділами й словами Пейпінгу, робленими й виголошуваними в тому самому часі, коли Хрущов прославляє миролюбність Айзенгавера і проповідує закінчення холодної війни та мирне співіснування. Чи це подвійна гра за узгідненим пляном, чи пакості Хрущову і торпедування його „мирної офензиви" збоку його китайських союзників? Захід хоче знати правду і тому ставить перед Хрущовим дилему: якщо він є лідером всього комуністичного світу, тоді хай врозумить і приборкає пейпінґських агресорів на теренах Тибету, Індії і Ляосу, бо інакше розвіється міт про лідерство Москви. Це цікава гра, яка б'є по престижу і міжнародному значенню Москви.

РАКЕТНЕ СУПЕРНИЦТВО

Передчасне зречення генерала Джана Б. Медаріса, голови окремої агенції Армії для розвитку ракет, драматичне оскарження Уряду і Конґресу за відставання в ракетному суперництві з Совєтами, проголошене публічно „батьком атомової бомби" д-ром Вернером Бравном, врешті скликання Президентом до Білого Дому наради в цих справах — це останні докази, що в розвитку американської ракетної програми не все гаразд. Американське громадянство, схвильоване появою першого совєтського „Спутніка", одверто таврувало занедбання на цьому відтинку. Виявилось, що Совєти почали працювати в тій ділянці на 5 років раніше, як ЗДА. За останніх два роки багато надолужено. Але світ та американська публічна опінія все ще стоять під враженням, що в ділянці багатоступневих ракет і погінної сили Америка відстає від Совєтів і тому не всилі обслідувати міжпляметних просторів штучними сателітами відповідної ваги і кількости апаратами. Тому американське громадянство живо реагує на всі такі критичні завваги найбільших ракетних фахівців, як остання критика Вернера Бравна. Американські громадяни, які усвідомлюють совєтську небезпеку і знають реально-політичне значення совєтської пропаганди, що спритно використовує совєтські ракетно-сателітні осяги, одностайні в тому, що бюджетові обмеження не повинні спиняти праці американських учених і продуцентів. Ніхто в світі не зрозуміє, що найбагатша в світі країна „не має грошей" на справу величезної військової, наукової і моральної вартости, і що з тієї причини Москва випереджає Вашинґтон.

Треба сподіватися, що власне розуміння Президентом інтересу держави та натиск громадянства змінять цю ситуацію і відсунуть також і в цій ділянці Москву на далеке заднє місце. Американський нарід настільки здисциплінований і свідомий першенства всього того, що стосується престижу й оборони країни, що прийме напевне, як самозрозумілу річ, наприклад, звуження проєкту будови нових шляхів, каналів чи нових великих державних будинків, а перекинення тих сум для виграння ракетного суперництва з Москвою.

Степан Витвицький, Президент УНРеспубліки в екзилі

У 250-ті РОКОВИНИ СМЕРТИ ІВАНА МАЗЕПИ

Коли з 250-ми роковинами смерти Івана Мазепи наші думки збираються довкола цієї великої постаті української історії, ми стараємось віднайти основні риси її духовости, характеру і діяльности. Вони, ці риси, умовлені тою епохою, в якій виростав і жив Великий Гетьман. Відзначімо з-поміж них найголовніші.

Сімнадцяте сторіччя західньо-европейського духового життя характеристичне культурою барокка. Під визначним впливом тої течії проходило також українське духове життя того часу. В протиставленні до ренесансу, який клав головний наголос на особисте, індивідуальне, новий культурний напрям шукав основ людського буття в сфері понадіндивідуального. Цій його тенденції слід приписати теж оновлення релігійного життя. Разом з тим у тій добі увага культурного світу починає повертатися до тої підстави, яку являє собою спільнота. Ще далеко було до того, що ми називаємо пробудженням народів, але все таки в тій духовій атмосфері починають прозябати перші парості національної ідеї. Вона теж — ця ідея — зароджується, правда, ще не в модерному вигляді — на Україні, чим були покладені передумови для пізнішого відродження після катастроф вісімнадцятого століття. Українські культурні діячі того часу почувають свою одність із старовиною і стараються її відбудувати. Перший легіт нового часу вже дає себе відчути в українській літературі. Та найбільше заважили на проростанні нової ідеї чини творців нашої історії. Між тими творцями одно з передових місць займає Іван Мазепа.

Мазепа виступає на сцену історії в добу росту та експансії російської імперії. Її основоположник Петро відчував і знав, що загрозою для його імперіялістичної політики була Україна. Тому він змагав до мілітарного знесилення її. Звідсіля беруться постійні відправи українського війська на війни з Петровими противниками. До того ці відправи мали на меті підірвати престиж Мазепи в очах народу.

Петро змагав теж до культурного знесилення України. Київська Академія, що гуртувала українських учених, ставала препарандою московської науки. Йдучи за царською приманою наукової кар'єри, українські культурні діячі переходили на північ і там ставали на працю для Москви. Тим створювався поміст поміж українською і московською культурами, затиралася українська самобутність, демобілізувалось до певної міри українство у своєму відношенні до Москви. Розумів це, як ніхто інший, Мазепа. Розвиткові національної культури присвятив свою найпильнішу опіку, в противагу московським впливам, між іншим забудував Україну церквами в стилі українського барокко, при чому їх архітектура не раз нав'язувалась до зразків київської доби.

З гетьманською булавою Мазепа після лихоліття руїни перебрав важку спадщину. А все таки він допровадив до скріплення державного організму, зокрема до зміцнення гетьманської влади, приборкав прояви анархії, упорядкував адміністрацію, довів до певного вирівняння і стабілізації суспільно-економічних відносин. Тягарі, на які нарікало селянство, були подиктовані тодішньою системою оборони краю. Не зважаючи на ту конструктивну державницьку працю, відосередні чинники виявлялись від Гетьмана сильнішими. Хоч Мазепа мав виїмковий талан вживатися у ментальність людей і в ній знаходити елементи, податливі для своїх думок, і таким робом переконувати інших — його змагання за народну одностайність були даремні. У великий момент майбутньої розправи з Москвою Мазепа стояв у крутіжі перехресних, взаємопротивних сил. Запорозька Січ із своїми автономічними амбіціями, козацька старшина, невдоволені з свого положення селянські маси, прихильники Польщі і могутній правитель деяких шарів суспільства — дух руїни, створили той трагічний внутрішній фронт, на якому спирався Мазепа і з яким йому приходилось готовити одну з найважливіших битв людства. Але народ вимагав від Мазепи гострого політичного курсу у відношенні до Москви. При тому не милувала Гетьмана народня ласка, що судила його як царського приятеля. З метою реалізації своїх політичних замислів мусів Мазепа, який бачив більше і дальше, аніж його судді, довгий час жертвувати своєю доброю славою, приносячи таким чином одну з найболючіших людських жертв. У світі тих противенств видніє ясним блиском велика постать Мазепи, різьблена високим умом, беззастережною відданістю українській державній справі і героїчним самовідреченням.

З усіх володарів України, що правили нею після київської доби, Мазепа був чи не найбільшим визначним самостійником. Москву він уважав непримиренним ворогом України та західньої культури і ясно сформулював українські політичні позиції, які з того випливали. У своїй політичній дії був рішучим соборником, і цю свою політичну поставу не раз заступав перед своїми противниками, зокрема перед Москвою і Польщею, коли йшлося про Правобережну Україну. Змагав теж Мазепа до політичної інтеґрації Запорозької Січі.

Мазепине діло продовжували на еміґрації Пилип Орлик та його син Григор. Вони обидва і мазепинська еміґрація освідомили Західню Европу про справу України. Ще відкликався до царської совісти, як речник української державної ідеї, гетьман Павло Полуботок. Від імени гурту українських патріотів кликав за чужою допомогою з-за кордону Капніст. А потім політичні виступи на деякий час по суті припинилися. Зате промовляє за Україною слово, незамітне, здається, слово Котляревського, а за ним вогненне слово Шевченка. Роки 1917-1918 приносять віднову Української Держави у формі Української Народної Республіки. Її пересмником є Український Державний Центр в екзилі.

Українському Державному Центрові судилася подвійна роля. Найперше — це роля символу української державности. Символ це дійсність вищої міри. Те, що на перший погляд видається нереальним, або те, що минуло, оживає в нашій життьовій свідомості, як дійсність, що править нашими думками і почуваннями. Але Держ. Центр є і в другому сенсі провідним фактором українського політичного життя в екзилі. Він продовжує акцію за віднову української держави не без півофіційного визнання деякими урядами західнього світу. За ствердженням деяких авторитетних установ (як от видавництво Британської Енциклопедії), він є продовженням державної традиції Київської Руси. Державний Центр — це, в протиставленні до накиненого Москвою окупаційного уряду Української Совєтської Соціялістичної Республіки, представник справжньої волі українського народу. Цей його характер відзначили українські політичні партії, заснувавши в 1948 році Українську Національну Раду.

Минуло 250 років від дня смерти Івана Мазепи. Чимало невдач і перемог пережив за той час народ. Осередком того історичного циклу, як головна подія, стоїть національне відродження і його реальне свідоцтво: віднова Української Держави. Не зважаючи на всі удари, завдані большевицьким режимом, народ не подався, встоявся на своєму шляху, визначеному Іваном Мазепою. Найтаємнішої свідомости народу не досягне рука ворога. Під тиском довголітнього терору українські люди виростили нові сили для боротьби за визволення. А всіх борців за цю священну справу кріпитиме завжди дух Великого Гетьмана.

СТЕПАН БАНДЕРА

(Життєписні дати і дані)

Трагічна смерть сл. п. Степана Бандери 15 жовтня ц. р. викликала широкий відгомін не тільки серед українського громадянства у вільному світі, але і в світовій публічній опінії. У зв'язку з цим появляється чимало неперевірених даних й інформацій, і тому до речі буде зібрати важливіші дані з життя і діяльности Покійного.

Народився Степан Бандера 1 січня 1909 року в селі Угринові Старому, Калуського повіту на Підкарпатті, в Західній Україні. Вже в хлоп'ячому віці (1922 року) втрачає матір і виховується під опікою батька, місцевого греко-католицького священника о. Андрія Бандери. На національне виховання і спрямування молодого Степана, крім патріотичної домашньої атмосфери, вплинула також громадська і політична активність батька-священика, колишнього капеляна в Українській Галицькій Армії і посла до Української Національної Ради ЗОУНР, за що пізніше польська окупаційна влада гостро його переслідувала.

Закінчивши народну школу в Угринові Старому, Степан Бандера вступив до української гімназії в Стрию, яку й закінчив у 1927 році. Вже тоді, бувши гімназійним учнем, Степан Бандера стає членом Українського Пластового Уладу, залишаючись пластуном до кінця свого життя, як член старшопластунського, а потім сеньйорського пластового куреня „Червона Калина". Водночас із цим уже в гімназійні роки стає членом революційного вишкільного гуртка, що його зорганізував Союз Української Націоналістичної Молоді, і під кінець навчання в гімназії, в 1927 році, членом Української Військової Організації (УВО), залишаючись в ній до кінця її формального існування і займаючи в ній в роках 1933-34 становище крайового провідника.

В 1927 році, після закінчення гімназії, Степан Бандера, переїжджає до Львова і починає свої студії на рільничому відділі політехніки. Тут включається він зразу не тільки в студентське, але передусім в політичне життя, що проходило тоді в рямцях Союзу Української Націоналістичної Молоді, очолюваного спочатку О. Боднаровичем, а потім Б. Кравцевим, Степаном Охримовичем, Степаном Ленкавським та Іваном Габрусевичем, і Товариства наукових викладів ім. Петра Магили. Два роки пізніше, після створення Організації Українських Націоналістів (наприкінці січня 1929 року на Віденському конгресі), Степан Бандера стає членом цієї організації, і вже в 1931 р. займає в її Крайовій Екзекутиві (КЕ) становище керівника пропаганди і зв'язків із закордоном.

Включившись всеціло в працю ОУН, але не занедбуючи при тому й студій (що було доконечним навіть з конспіративних оглядів), Степан Бандера стає в 1933 р. заступником крайового провідника ОУН і водночас заступником крайового коменданта УВО. В половині 1933 року Провід Українських Націоналістів, очолюваний полк. Є. Коновальцем, призначає його крайовим провідником ОУН на Західньо-Українські Землі та Польщу з Данціґом і крайовим комендантом УВО та членом ПУН. Зайнявши ці пости після сл. п. Юліяна Головінського та д-ра Богдана Гнатевича, Бандера залишається провідником ОУН і УВО до червня 1934 року, до часу свого ув'язнення у зв'язку з атентатом на міністра внутрішніх справ Польщі Б. Пєрацького, що його перевели члени ОУН за наказом Крайової Екзекутиви.

Очолюючи КЕ ОУН на протязі 1933 року і в першій половині 1934 року, Степан Бандера поставив високо не тільки організаційну побудову і всі технічні ділянки революційної діяльности (включно з лябораторіями для виробу бомб), але й розгорнув широкі політичні акції на протипольському і на протибольшевицькому відтинках. Кульмінаційним виявом цих акцій був атентат Миколи Лемика на совєтський консулят в 1933 р. і низка протипольських актів в обороні українського шкільництва і для протесту проти польського терору, що їх завершенням був атентат на міністра Б. Перацького. Усі ці акції визначалися яскравополітичним і соборницьким ставленням справи і були характеристичні своїм, після індивідуальних і гуртових актів УВО, масовим характером, значить, участю в них якнайширших кіл громадянства, особливо ж молоді.

(Закінчення на стор. 3-ій)

Микола Дербуш

ВІДДІЛИ УНС СЕРЕДНЬОГО ЗАХОДУ

Репортаж союзового організатора

IV

Відділи ч. 323 Св. Володимира і ч. 493 — „Промінь", Кензас Ситі, Кензас

Ще далі на південь несе мене крицевий кінь дизель-льокомотива... Знову степ, перетворений працею фармерів на суцільні пшеничні та кукурудзяні поля. Нема лише соняшникових... Бо ті лишилися у спогадах юности, десь там далеко, далеко... Знову спогади, знову лірика... А треба трохи географії... Не всі знають, що велике індустрійне місто Кензас Ситі розташоване не на терені стейту Кензас, а на терені стейту Мізурі. Лише невеликий окрацьо його виходить поза межі Мізурі і вже територіяльно належить до стейту Кензас. Отже маємо велике Кензас Ситі, Мізурі, й мале Кензас Ситі, Кензас. Майже всі українці, за винятком лише кількох родин, мешкають у Кензас Ситі, Кензас, але працюють, переважно, у Кензас Ситі, Мізурі. Еміґрантська доля судила бути їм громадянами і мешканцями одного стейту, а працівниками другого...

У Кензас Ситі Армур і Свіфт також мають величезні різні. Але тут вони вже не монополісти, як у Сейнт Джозефі. Бо й інші галузі промисловости тут також добре розвинені. А тому місцеві українці вже не тільки м'ясарі, але й мулярі, слюсарі, столярі, механіки... Українська громада тут ще менша, ніж навіть у Сейнт Джозефі — лише 55 родин. Більшість — 37 — родини нашої старої еміґрації та молодшої ґенерації їхніх дітей. Нової еміґрації тут лише 18 родин. У відміну від майже суцільно-католицької Омаги, Кензас Ситі має українську громаду поділену на три релігійні групи: 30 родин належить до Католицької Церкви, 21 родина — до Православної і 4 родини — до Баптистської. Загальна кількість українського населення міста, точніше міст, — 182 особи, у тому числі 103 дорослих і 79 дітей.

Маємо тут два Відділи УН-Союзу. Щоб відповісти на запитання — чому саме створився другий паралельний Відділ лише кілька років тому, треба було б перегортати ще не пожовклі, але вже з неактуальним змістом протоколи... А чи варто це робити? Чи варто говорити про цей давній конфлікт, коли тепер Відділи вже стоять на здоровій дорозі поєднання, такого доцільного для всієї української громади Кензас Ситі? Отже, не перегортаймо цих сторінок!...

Загальна кількість членів УНС в обох Відділах на 1 липня ц. р. була 122, у тому числі 74 дорослих і 48 дітей. Ця загальна кількість досить нерівномірно розподілена поміж Відділами. У Відділі ч. 323 Св. Володимира — 106 членів (дорослих 65, дітей 41), а у Відділі ч. 493 „Промінь" — 16 (дорослих 9, дітей 7). Охоплення українців забезпеченням з УНС значно менше, ніж у Сейнт Джозефі — лише 67%. Цілком союзових родин за даними на 1 липня ц. р. тут нараховувалося 36, частинно-союзових — 10 і несоюзових — 9.

Управа Відділу ч. 323 складається з усіх трьох основних груп нашої еміґрації: голова управи Відділу належить до „старої союзової ґвардії", секретар — до нової повоєнної еміґрації, а касирка — то вже справжня донечка Землі Вашинґтона — Розмарі Андрусевич. Найбільший тягар відділової праці тягне на собі секретар Відділу Михайло Білик, енергійний, ініціятивний і заповзятий союзовий ентузіяст. А до того ж справді безмежно щирий, гостинний. Не менш щирою, гостинною і привітною є його мила дружина німкеня Гільда Білик, добра помічниця чоловікові у всіх союзових справах. Білики — і Михайло і Гільда так опікувались мною у Кензас Ситі, що мені хвилинами здавалося, немов би я раптом придбав тут і рідного брата, і рідну сестру.

Управа Відділу ч. 493 — одноцілість, всі члени її належать до тієї ж самої, як і автор цих рядків, — ЗУДАК'івської ґенерації... Секретарські обов'язки виконує добра приятелька Гільди Білик, зразкова господиня хати, завжди привітна та всміхнена австрійка Анна-Марія Біян, дружина українця з Галичини.

Чи я мав якісь досягнення у Кензас Ситі? Так, мав. Але лише завдяки щирій допомозі секретаря Відділу М. Білика, у першу чергу, а також (відтепер і мого!) доброго приятеля Михайла Бриського, у помешканні якого, перешкоджаючи його дітям, відбувалися офіційні та неофіційні союзові наради, так само і завдяки не менш щирій допомозі фактичного лідера Відділу ч. 493 енергійного та динамічного п. Музики. Їхні авта, спеціяльно авто Михайла Білика, носили вулицями міста і по той і по цей бік стейтової межі, щоб здобути якнайбільше членів для Союзу. Автом друга Білика ми їздили аж до Сейнт Джозефу, де конечно треба було перевести важливі, спеціяльно скликані відділові загальні збори.

У Кензас Ситі я здобув для Союзу 16 членів. Для Відділу ч. 323 — 13 і для Відділу ч. 493 — 3. Чи то є багато? Гадаю, що так. Бо ми не оминули майже ні одної позасоюзової чи то частинно-союзової родини. Чимало витрачено і часу, і газоліни, але члени здобуті! До речі, ці члени приєднані серед усіх українських релігійних груп міста. Членами Союзу стали тут семеро католиків, п'ятеро православних і четверо баптистів.

Були і такі, як п. В. Приїхали до нього, вітаємось. Він всміхається. Говоримо, а він продовжує всміхатися і підтакує. Показуємо дещо, дещо пояснюємо, а він все всміхається. Нарешті запитуємо, мовляв, чи не стали б ви чле-

(Закінчення на стор. 3-тій)

ШІСНАДЦЯТЬ ЛІТ...

Шіснадцять літ,
як ти у нас була,
І чи чомусь тоді
на довгу згадку,
Чи на прикрасу нашого села,
Посіяла квіток
велику грядку.

То був червоний
і рожевий мак,
Такий легкий, тремтливий,
серцю милий,
Він радує, хвилює душу так,
Що хоч усю її
в слова гарячі вилий...

Тепер він сам
тут сіється, росте
І, дивлячись в ясне
червневе небо,
До сонця посміхається,
цвіте,
Красою всім
нагадує про тебе.

ВАСИЛЬ ЛІСНЯК

Іван Смолій

У ЗЕЛЕНОМУ ПІДГІР'Ї

(Повість)

(16)

Постать міліціонера замаячіла в шкільних воротах. Зіна згорнула гарячково листки. Послали вже по неї. Щоб лише не застав її саму в кімнаті. Чогось страшно його.

— Ба, та вже йдете? — питав Федьо, усміхаючись приязно до дівчини, що вибігла миттю зі школи. — А там злостяться, що вас нема, вже ся всі посходили.

Він підбігав за нею, а вона йшла швидко, наче втікала від нього, поки не застрягла в передсінку клюбу, в людській гущі.

— Гей, розступіться! — гукав Федьо. — Чого ся тиснете, як худоба? Вчителька йдуть! Розступіться.

Соромно за цей вигук, за цей супровід. Яка грубість! Вона йшла вузьким проходом поміж масою людських тіл. Людські очі так близько й немов байдужі.

— Що це за недбальство? — Роза Абрамовна ждала вже на кінці проходу, біля сцени. — Ти забула чи що? А ми ждемо й ждемо. Іди скоріше!

Полотняна завіса закрила на мить Зіну від людських очей. Сцена порожня. Лише дошка, а на ній почеплені обидві картини. На залі чути повний голос секретаря райпаркому Зозулі. Говорить про мету сьогоднішніх зборів. Злинялоголуба тканина втікає раптом на боки. Поміст сцени розгитався, мов поклад корабля.

Недоладно говорила Зіна. Навіть читати гаразд не могла. Голос тремтів, зривався. В обличчя била гаряч, і самій чудно гомоніли слова про забобон людства. Це правда, що людство зранку своєї історії знало богів. Дехто хоче цим доводити, що, мов, релігія — річ необхідна для людини. Що неможливо, щоб людство помилялося. Коли мільйони відчувають існування божества, так воно існує. А тим часом боги — породження темноти, прояв дитинства людства. Малій дитині кожна річ здається живою, все говорить, думає, відчуває. А підростаємо і пізнаємо, що це — мертві речі. Так і людство підростає, мудріє, позбувається своїх дитячих уявлень про світ, відкидає старі пересуди. А ще християни. Вони кажуть, що їх релігія найкраща. А от у ній нічого нового, і лише люське незнання не дозволяє виявити суті. Будда теж не гірше за Христа навчав. І в тибетського лями церемонії й ритуали як у християн. А ось ще перед християнами секта Мітра відправляла також богослужби точнісінько як тепер попи роблять. І хліб і вино святили, дзвінки дзвонили. Все це — забобон. Бога нема. Людина вийшла поступово з звіриної породи. Її найближчий родич — мавпа...

Багато ще всячини читала Зіна, вказувала на черепи людини й мавпи, порівнювала. Нарешті вже й останній аркушик. Все.

Вона хотіла зійти зразу зі сцени, але завіса не збігалася, і Зозуля кивнув своєю товстою правицею, мовляв, не сходь, підожди.

— Є в кого які запитання? — підвелася тепер Роза Абрамовна.

Тихо. Кілька сотень людей, а ніхто ні ворухнеться.

— Може кому що не ясне? — повторила завшколи. — Прошу ставити питання, а товаришка Онищенко відповість.

Безліч очей вп'ялених у Зіну. Не видно стало ні Зозулі, ні Поліни, ні Рози. Видно лише людську масу, — амальґаму людських тіл. Щось єдине, нове. Десь бачила таку картину. Площі й плями. Людські обличчя, як ясніші клітини цього химерного організму. А з кожної клітини промені. І всі спрямовані в неї. Б'є з них сила дивна, пронизує її. Шумить у голові, в'ялість у ногах...

Зіна потерла чоло, глянула на Розу.

— Є в кого питання? — повторила ще вимогливіше завшколи.

— Дід Оніфро хоче говорити! — обізвався Ковбан.

— Будь ласка! Говоріть, громадянине! — прорік заохочуюче Зозуля.

Дід Оніфро стояв посеред людей у кожусі. Хоч літо, а кожуха не попускався! Обидві руки на загненому ціпку. Волосся в діда довге, як то давніше носили. А очі маленькі, насмішкуваті, адже фігляр з діда на все Міжгір'я.

— Та що тут бесідувати? — дідова рука знялася з ціпка і наче важила на долоні щось важке. — Вже я ясного цісаря пережив. І тоту Польщу панську. Ба й трохи світ я видів. Гадав собі, що вмру певний, що в мому роді мавпи не було. Але як днесь справи показують на світі, то, бачуй, та файна панна, що нам тут читала, має рацію. Такой мусіли в людський рід замішатися мавпи.

Грімкий, потужний регіт. Амальґама людських тіл заґрала мінливістю площ і клітин. Клітини перемішалися, переливаючись, як у калейдоскопі, відпливаючи струменем до виходу.

— Не виходь! Не виходь! — заметушилася завшколи. Але ніхто не слухав її.

Секретар райпарткому, хоч який повнотілий, вистрибнув аж на сцену, відсуваючи безцеремонно Зіну набік.

— Стой! — гукнув він громово.

Амальґама тіл завмерла, наче врізана смертельно різцем.

По обличчі Зозулі спливав піт, і все воно побагровіло з люті.

— От вам об'ява! — промовив він, задихаючись. — На вашу церкву наложено десять тисяч карбованців культзбору. Якщо громада до п'ятнадцятого числа цього місяця грошей не заплатить, церкву буде закрито.

8

Гнітюче й порожньо в кімнаті з останнім відсвітом західніх заграв. Ані ворухнутися, страшно й дихнути голосніше, бо кожен звук у глухій мовчанці можна вважати за виклик. Треба завмерти, розплитися в темному ніщо. Ворожість і ненависть, мста і підозра темніють страхітливими привидами в кутках кімнати.

Врешті скрип ліжка, важкі кроки. Як добре: Роза пішла в кухню. Тепер можна спокійно прислухатися до шереху й стукотів. Черкнув сірник, жовтіють стіни другої кімнати. Зенькіт посуду, склянок, шум відсуваних шухлядок кухонного стола.

— Чуєш, як вовтузиться? — озивається шепотом Поліна з другого ліжка. — Шукає!.. Довго їй доведеться шукати.

— Я також голодна, — додає вона, не дочекавшись відповіді від Зіни. — От чорт з таким життям. Безобразіє!

Хотілось би притакнути, але Зіна мовчить. Погодиться, скаже що, клопіт буде. Поліна лише того й чекає, щоб прохопилася вона з якимсь необережним слівцем. Перекаже негайно все.

ДОПОМОЖІТЬ „ВЕСЕЛЦІ" ПРОЯСНИТИ ДУШУ УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ! ВИШЛІТЬ СВОЮ ПЕРЕДПЛАТУ І ЩЕДРУ ПОЖЕРТВУ НА ВИДАВНИЧИЙ ФОНД „СВОБОДИ"!

СТЕПАН БАНДЕРА

(Закінчення зі сторни 2-гої)

Під час процесів, які відбулися над Бандерою і іншими ув'язненими членами КЕ ОУН (М. Лебедь, Р. Шухевич, Яр. Стецько, О. Пашкевич, І. Малюца та інші) в грудні 1935 і в січні 1936 року у Варшаві і в червні-липні 1936 року у Львові, Бандеру (і М. Лебедя) засуджено на смерть із заміною цієї кари досмертною в'язницею, в якій перебув він понад п'ять років, до вересня 1939 року — до розвалу Польщі.

Звільнившись, як і тисячі інших українських політичних в'язнів, з тюрми, Степан Бандера нелеґально переходить на короткий час до зайнятого большевиками Львова, а звідти подасться на еміграцію, де знову включається в активну діяльність ОУН. У висліді відомого конфлікту між тодішнім ПУН і революційним активом, звільненим із тюрем, що почали проявлятися наприкінці 1939 і в першій половині 1940 р., С. Бандера стає 10 лютого 1940 р. на чолі Революційного Проводу ОУН, який скликає в 1941 р. Другий Великий Збір ОУН, що вибирає Степана Бандеру головою Проводу ОУН (революційної, як додавали в той час).

Очоливши ОУН(р), Степан Бандера розбудовує організаційну сітку на теренах, окупованих Совєтами, в Генеральній губернії, в Німеччині й інших окупованих німцями територіях, де переводить широку ідеологічно-політичну і військову підготову для вишколу кадрів в нових умовах. Очолювана ним організація підготовляє і переводить у Львові після вибуху німецько-совєтської війни 30 червня 1941 року проголошення відновлення української державности. Тоді ж озброєні похідні групи ОУН, використовуючи німецький похід, пробиваються поперед німців або й за ними на схід з метою встановити українську адміністрацію на зайнятих німецькою армією теренах України.

Проголошення відновлення української державности й активність похідних груп ОУН в Україні викликають репресії збоку німецької окупаційної влади, і ґестапо в серпні 1941 р. заарештовує підступом Степана Бандеру, Я. Стецька, Івана Габрусевича та інших членів проводу ОУН (р). Півтора року перебуває Бандера в поліційній в'язниці у Берліні, а потім аж до вересня 1944 року в концентраційних таборах Саксенгавзену й Оранійнбурґу, де були замордовані між іншими І. Габрусевич та заступник полковника А. Мельника О. Ольжич.

Звільнили гітлерівці Бандеру щойно у вересні 1944 р., вже після свого відступу з України, майже наприкінці війни. Тоді ж Бандера, як і інші звільнені в той час із німецьких концтаборів провідні українські націоналісти, відкинув усі пропозиції будь-якої співпраці з німцями.

Кінець війни застав Степана Бандеру в Західній Німеччині, де він поселився з родиною (дружина і діти), щоб продовжувати організаційно-політичну діяльність, востаннє на становищі голови проводу Закордонних Частин ОУН аж до своєї трагічної смерти 15 жовтня 1959 р. у Мюнхені.

Так само трагічно, як і Степан Бандера, загинули усі найближчі члени його родини: рідні брати, Олександер і Василь, теж активні члени ОУН, були замордовані в німецькому концентраційному таборі в Авшвіці, а батько, і сестра Мирослава загинули на совєтському засланні в Сибіру.

● **Урочиста Конференція для вшанування Листопадового Зриву** відбудеться заходом Українського Військово - Історичного Інституту при НТШ в суботу, 31 жовтня ц. р., о годині 5-ій по полудні в залі НТШ при 302-304 Вест 13-ію вул. в Ню Йорку. У програмі конференції доповідь мґра Зенона Стефанова „Листопадовий чин".

ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Омага демонструвала проти приїзду Хрущова до Америки

Українська Громада в Омазі, Небраска, включилась була до загального протесту проти візити Хрущова. Починаючи від дня, коли усім було відомо, що Хрущов таки приїжджає, голова Української Громади скликав окреме засідання, на яке запрошено представників усіх організацій і установ до участи, а саме Відділи УНС, Провидіння, церкви та школи. На тому засіданні вибрано комітет, який мав стежити за подіями та поробити зв'язки з іншими національними групами, щоб спільно задемонструвати проти приїзду ката України до Омаги.

Хрущов в Омазі не з'явився, а комітет продовжував працю: пороблено чорні стяжки та роздано всім українцям, включно зі шкільними дітьми, щоб носили на грудях на знак жалоби, під час побуту ката. Українська католицька церква проголосила жалібне Богослуження на день 20-го вересня. Заходами о. пароха Свищука повідомлено про це телевізійні стації та пресу.

Під час приїзду Хрущова на вільну землю ЗДА роздано було летючки, прислані від УККА, які розіслано поштою до усіх організацій, телевізій, радія, католицької і світської преси, визначних осіб та церков. Телевізійна стація проголосила 2 дні наперед, що в українській греко-катол. церкві буде відправлятися жалібне Богослуження на знак протесту. В неділю, 20-го вересня церква була прикрашена жалібно, а при вході повівав синьо - жовтий прапор перев'язаний чорною лентою. Численні люди з'явилися у церкві в темних одягах. Прибули і чужинці, американці, студенти, черниці, два латинські священики і представник міста Омаги п. Дворак з дружиною. Маленька церква не могла помістити усіх зібраних, які прибули, щоб спільно помолитися, щоб Господь зберіг Америку перед комуністичними затіями, щоб випросити релігійну й національну свободу для українського народу. Отець Свищук відправляв у чорних ризах, а члени установ творили шпалір. Проповідь виголосив о. Свищук, та один з латинських священиків, який підчеркнув злочин комуністичного режиму супроти Католицької Церкви. Зараз після Богослуження відправлено Панахиду за українських мучеників, котрі згинули з катівських рук комуністичного режиму в обороні Церкви і Батьківщини. Прибули і репортери від католицької преси і телевізійної стації, котра вечером того самого дня передала це через телевізійну сітку.

Зараз після закінчення релігійної частини уся громада зійшлася до церковної домівки на жалібні сходини. Сходини відкрив голова Української Громади, та передав слово о. Свищукові, який після короткої промови представив зібраним гостей, м. іншими представника міста п. Дворака. Д-р Іван Богачевський виголосив доповідь в українській мові про злочини Хрущова на Україні. Промовляв і представник міста п. Дворак, якого присутні привітали оплесками. Гарну доповідь англійською мовою виголосив п. Олесь Столярський. Останнім промовцем був п. В. Столярський, який говорив про обов'язки українських емігрантів в Америці. Від нас вимагають малої жертви, майже незначної супроти тої жертви, що її складає наш народ на рідних землях, і ми повинні виконувати цей обов'язок. УККА — це є наш парламент на еміграції, і ми повинні всіма силами його підтримувати.

Об'єднаний Комітет усіх товариств рішив відбути спільну осінню забаву та чистий дохід призначити на УККА. Подяка за це належиться „Карпатам", Відділові УНСоюзу, який відступив на це свій час. Забава відбулась 10-го жовтня і принесла доходу для УККА $122,77. Отже з маленької громади в Омага пересилано до Централі УККА разом $191,02. Віримо, що ця сума ще побільшиться.

Д. В.

З культурно-освітньої діяльности Відділу ОбВУА у Филаделфії

В діловому році 1958 - 59 Відділ ОбВУА у Филаделфії пробив замітну працю в громадській ділянці, бо не обмежувався до праці в себе. До замітніших імпрез проведених Відділом разом з іншими комбатантськими організаціями, треба зарахувати:

17-го жовтня 1958 — військовики взяли участь в конференції НТШ, улаштованій в 40-річчя української державности. Вступне слово мав голова нашого Відділу д-р Антін Княжинський, а реферат виголосив голова НТШ д-р Данило Богачевський, член нашого Відділу. 18-го жовтня 1958 — Відділ започаткував збірку на інвалідів.

2-го листопада 1958 р. — Відділ влаштував військову виставку зі всіх періодів визвольної боротьби. Виставку відвідало понад 470 осіб, вона пройшла з успіхом.

У вечорі 2-го листопада в Народнім Домі при Френклін вулиці відбулась Листопадова Академія, улаштована Відділом УККА, при співучасті Відд. ОбВУА. Вступне слово мав голова нашого Ідділу д-р Антін Княжинський.

15-го листопада 1958 р. — проф. Микола Остапяк виголосив два рази доповідь, раз в НТШ а другий раз в „Обнові" на тему „Біолоґія старости". 2-го листопада 1958 — відбулась доповідь д-ра Княжинського в залі ЗУАДК-у для членів Відділу ОбВУА на тему „Підстави нашого світогляду"

25-го січня 1959 р. — відбулось Свято Злуки, влаштоване Відділом УККА, в якому взяли участь всі комбатантські організації, 14-го лостопада 1959 р. — відбулись ширші сходини членів ОбУА для обговорення справи відзначення 70-річчя з дня народження ген.-пор. Ол. Загродського.

7-го березня 1959 р. — Михайло Дуда, оперовий співак, дав в Народньому Домі при Френклин вулиці „Вечір пісень і оперових арій", у якому взяли численну участь члени нашого Відділу. 14-го березня — проф. Микола Остапяк виголосив доповідь в авдиторії ЗУАДК-у на тему „Проблеми біологічної війни".

4-го квітня 1959 р. — відбулися в авдиторії ЗУАДК-у дві доповіді у зв'язку з проголошенням Карпатської України самостійною державою. Одну доповідь дав Евген Рудий — „Останні дні князівства Панонії", другу д-р Тимкевич про — „Новіші часи на Карпатській Україні". 11-го квітня — Евген Рудий на передодні Академії Карпатської України дав на „Живій газеті Самопомочі" доповідь на тему: „Карпатська Україна від найдавніших до найновіших часів". 12-го квітня відбулась в залі Горожанського Клюбу при Френклин вул. Академія з нагоди 20-ої річниці проголошення Карпатської України самостійною державою. Комітет для влаштування Академії складався в більшості з членів Відділу ОбВУА. 25-го квітня — відбувся в Домі Української Громади при 23-ій і Бравн вул. бенкет для відзначення 70-річчя ген.-пор. О. Загродського, на якому був приявний Ювілят. Андрій Дітківський відчитав життєпис Ювілята і про його участь у визвольній боротьбі на всіх фронтах широкої України. Оперовий співак М. Дуда відспівав кілька пісень, при акомпаніяменті п-і Лідії Бульби.

25-го травня — в авдиторії ЗУАДК-у відбувся авторський вечір Євгена Рудого, на якому автор відчитав свої твори на тему „Стрілецькі дотепи, жарти, гумор і сатира". 24-го травня — в Честері відбулося „Свято Героїв", на яке Управа нашого Відділу делеґувала д-ра А. Княжинського, Е. Рудого, інж. І. Остапяка, Ан. Маланяка та Р. Беднарського. Вступне слово мав голова нашого Відділу д-р Антін Княжинський.

21-го червня — в перший день Зелених Свят відбулися зеленосвяточні відправи й молебні на гробах комбатантів. Гарну проповідь виголосив б. польовой духовник о. Іван Лебедович. У той же день о. Савчук відправив Панахиду в Українській Православній Церкві при вул. Беркс, за померших побратимів православного обряду. Від комбатантських організацій зложено вінок під пам'ятником поляглих за волю України.

7-го липня — українські комбатанти взяли численну участь у єпископських свяченнях Кир Платона Корниляка. 11-го липня — Хор „Кобзар" дав концерт в Горожанському Клюбі у честь Кир Платона. В концерті взяла участь Управа нашого Відділу. Голова хору „Кобзар", член нашого Відділу побратим Гаврилів, виголосив промову, а голова Відділу ОбВУА д-р Антін Княжинський зложив привіт від військовиків.

30-го серпня — в роковини смерти Президента ЗУНР Евгена Петрушевича, в архикатедральній церкві при вул. Френклин відправлено Заупокійну Службу Божу з Панахидою, яку заініціювала Управа Відділу ОбВУА.

4-го вересня — відбулися ширші сходини членів нашого Відділу, на яких інж. Іван Черник відчитав статут Вояцької Ради, затверджений Головною Управою ОбВУА та подав пояснення до поодиноких точок.

Евген Рудий
культ. - освіт. референт
Відділу ОбВУА

ВІДДІЛИ УНС СЕРЕДНЬОГО ЗАХОДУ

(Продовження зі стор. 2-ої)

ном УНС — найбільшої та найпотужнішої української забезпеченевої організації? Він знову всміхається і мовчить. Знову пояснюємо і знову запитуємо. Він продовжує всміхатися і нарешті говорить: „Та що ви, я оце збираюсь навіть (???) і від польської асекурації відмовитися..." І знову всміхається. Немає ради, отже, також всміхаючися, йдемо з цієї хати...

Але було і зовсім по-іншому. Було і так, що до нас телефонічно звернувся д-р Т. Ідемо. Паркуємо авто. Идемо до хати. Тут нас щиро, сердечно вітає її господар. Високий, стрункий, міцний, як ті дуби його рідної Валині. Щиро вітає нас і привітна, мила господиня хати. На нас чекає обід і щойно розкоркована пляшка шампану. П'ємо за здоров'я господині та господаря, за малят-донечок і... за Батька-Союз. Гостинний господар, який щойно закінчив студії — і працював тоді й вчився — говорить: „До цього часу я не мав матеріяльної змоги бути у Союзі. Тепер той час прийшов. Вважаю за свій найперший обов'язок скорше пов'язатися із Союзом та пов'язати з ним мою родину. А вас прошу мені в цьому допомогти... Пізніше — значно підвищу і своє, і дітей забезпечення. Десь за рік знову хотів би з вами побачитися..." Ми радо збільшили Союз у цій гостинній хаті на аж четверо нових членів.

Відділ ч. 226 ім. Л. Українки, Денвер, Колорадо

Денвер — не Линколн! І саме місто, і його промисловість зростають у шаленому темпі. Тут є величезні можливості для нашої іміграції. Але лише для тих, які озброєні відповідним фахом або мають гроші для „бизнесу". Звичайних же робітників сюди леґально чи то нелеґально масово експортує Мехіко. Цілі бідні дільниці Денверу овіяні духом тієї країни. А які чудові околиці має Денвер. Тут є на що подивитися...

Водночас Денвер — і не Сейнт Джозеф, де є маленька громада, але є Народний дім... Тут аж занадто багато різноманітних середовищ, угруповань, комітетів, організацій... А тому, фактично, немає ні громади (не в парафіяльному розумінні), ні Народного дому... Це одна, але вже суто суб'єктивна різниця поміж Денвером і Сейнт Джозефом. Тут мене не зустрічали щирі друзі-союзовці Зенько та Юркевич, і не було тут ні статистичних даних Зенька, ні авт його та Штоґрина... Були до послуг — готель і телефонічна книга міста. От і все!

Як я можу сказати — скільки саме українців мешкає у Денвері, якщо цього навіть місцеві, здавалося б добре поінформовані люди не знають? Ну, а в телефонічній книзі українці окремим шрифтом також не позначені... У всякому разі, українське населення Денверу щонайменше у два-три рази більше, ніж у Сейнт Джозефі. До того ж матеріяльний рівень забезпечення родин тут безперечно є значно вищий, ніж у Сейнт Джозефі. Багато українців у Денвері працюють за фахом або мають „бизнес" і таки не зле заробляють. Але водночас — кількість членів УНС тут майже у два з половиною рази менша, ніж у Сейнт Джозефі. На 1-го липня у Сейнт Джозефі нараховувалося 182 члени, а у Денвері — лише 82.

У Денвері я здобув лише трьох членів. І то вже у останній вечір мого перебування у цьому місті.

Проте, я виїхав з Денверу з легким серцем. Відділ придбав до складу управи надійного досвідченого союзовця, учасника обох останніх конвенцій інж. Мирослава Кальбу. Його лист, одержаний мною щойно пару днів тому, в якому він повідомляє про приєднання ним кількох членів, стверджує, що у Денвері є не тільки численні ті, кого можна приєднати до Союзу, але і такі, хто це приєднання може успішно здійснити. І хіба це не дає нових надій?

Серед тих Відділів Середнього Заходу, які вже задеклярували свій вступ до складу формованої Середньо-Західньої союзової округи, три Відділи (з числа тринадцять Відділів усього УНС на тому терені) вже на 1-го липня ц. р. виконали плян ювілейного 1959-го року. Це були Відділи: ч. 141 (Линколн), ч. 345 (Міннеаполіс) і ч. 356 (Омага). До цієї шереги найкращих Відділів усього Союзу в серпні-вересні доєдналися Відділи ч. 323 (Кензас Сіті) і ч. 355 (Сейнт Джозеф), які також задеклярували свій вступ до складу Середньо-Західньої союзової округи. Отже, вже маємо аж 5 Відділів першунів на нашому терені.

До кінця року лишилося тільки 2 місяці. Але хочеться вірити і вірю, що і Відділ ч. 226 в Денвері, який вже задеклярував свій вступ до складу Середньо-Західньої округи, попри всі труднощі його розбудови, стане також ще цього року у шерегу найкращих Відділів Батька-Союзу.

В ОН виготовили проєкт конвенції про опіку над дітьми й молоддю

Об'єднані Нації. — Комісія для соціяльних, гуманітарних і культурних справ Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй виготовила проєкт т. зв. „дитячої конвенції", в якій скодифіковано права, що ними повинні користуватися нелітні особи. У цих правах застережено обов'язок давати дітям і нелітній молоді шкільне й позашкільне виховання та освіту, як також здоровну й моральну опіку. Ця міжнародна конвенція має на увазі нинішні нездорові відносини на відтинку дітей - молоді, які доводять до упадку моралі, молодечої злочинности та масових занедужань. Коли той проєкт прийме Генеральна Асамблея, то окремі держави мають пристосувати своє законодавство до напрямних цієї конвенції.

ДО КОЛИШНІХ МЕШКАНЦІВ ЛІСЬКОГО ПОВІТУ!

Підготовляється до друку книжка про Ліський повіт, завданням якої буде висвітлити важливіші моменти з життя українського населення тієї землі, вказати на її український характер і тим самим засвідчити про наше до неї право.

Ініціятори того видання просять усіх колишніх мешканців Ліського повіту надсилати актуальні матеріяли, як спогади, документи, знимки, тощо. Матеріяли проситься надсилати на адреси:
Ivanna Kalynycz, 434 4th St., N. E., Minneapolis, Minn., або Dr. J. Makowskyi, 116 Steinfeldt Rd., Lancaster, N. Y.

Проситься всі українські часописи передрукувати це звернення.

Редакція книжки

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співвласниками 22-мільйонового майна організації!

Спорт

УАСТ Рочестер — Генк Аверс 2 : 1 (1:0)

Перші змагання за аматорську чашу Америки Рочестерці вирішили у свою користь, перемагаючи Генк Аверс С.К. 2 : 1.

Вислід гри міг бути на багато вищий, якщо б напасники УАСТ більше стріляли по брамі противника, розуміли один одного, а що найважливіше, менше говорили та сварилися на грищі. Бо хоч Рочестерці перемогли, то наслідок згаданих причин сама гра для глядача була повільна та не цікава.

Микола Єйна

Відкликано заповіджені теологічні дискусії між Ватиканом і православними

Рим. — Святіша Конґреґація для Східної Церкви, якої префектом є сам Папа, а секретарем є декан Святішої Колегії, кардинал Евген Тіссеран, повідомляє, що заповіджені на літо або осінь 1960 року у Венеції теологічні дискусії між католицькими й православними духовниками відложені на неозначений час. Ватиканські кола подають за причину занадто великий розголос, що його дістала була вістка про ту зустріч знавців догматики й канонічного права. Дехто йшов так далеко в пояснюванні тієї зустрічі, що вбачав в ній заповідь швидкої ліквідації церковного роздору, що настав тому 900 років, докладно 1054 року. Дехто вважав, що ця дискусія у Венеції має пробробити головну підготовчу працю для промощення шляху з'єдиненню Церков на Вселенському соборі, що його заповів був Папа Іван ХХІІІ швидко після своєї інтронізації, на 1961 або 1962 рік. Думка про відбуття у Венеції теологічної дискусії зродилась під час конгресу Світової Ради Церков літом цього року на Родосі, де видатні католицькі діячі нав'язали контакт з високими православними духовними. З вересня ц. р. радіо з Ватикану офіційно повідомило про намічену зустріч у Венеції. Коли ж ця вістка наробила великого шуму, православні кола почали отягатись, мабуть під натиском збору протестантів, з якими разом становлять згадану Світову Раду Церков. Врешті православний архиепископ Яковос, виступаючи офіційно в імені константинопільського патріярхату, заявив недавно в Женеві, що Православна Церква не візьме участи в ніякій дискусії з представниками Католицької Церкви, якщо на тій зустрічі не буде також протестантів.

Англія оптимістично оцінює шанси міжнародного роззброєння

Об'єднані Нації. — Англійський віце-міністер закордонних справ (з офіційним титулом „міністер стану для закордонних справ", бо англійський міністер закордонних справ, має, як в ЗДА, титул „секретаря") Дейвід Ормсбі-Ґор, постійний репрезентант Англії на міжнародних конференціях роззброєння, заявив на 82-членній Політичній Комісії Об'єднаних Націй в минулий понеділок, що становища Заходу і Сходу в справі роззброєння „наблизились" і тому він не виключає злагоди. Він добачує повороту в тому, що Совєти відступили від свого попереднього домагання, щоб спершу проголосити генеральну заборону атомової зброї, а щойно потім переговорювати про редукцію звичайних родів зброї, та що Совєти перестали домагатися негайного скасування всіх заморських баз, а вимагають такого скасування щойно після роззброєння в ділянці звичайних родів зброї. Зате Ормсбі Ґор рішуче підкреслив, що атомове роззброєння мусить іти тільки впоряд із звичайним роззброєнням, щоб зберегти теперішню рівновагу між Сходом і Заходом, та що міжнародна контроля мусить переводитись в кожній стадії роззброєння, від самого його початку. Ормсбі Ґор розкрив, що женевська конференція трьох атомових держав в справі припинення атомових вибухів буде відновлена 27 жовтня ц. р.

АЙЗЕНГАВЕР ПРИВІТАВСЯ З ТРУМАНОМ НА ПОХОРОНІ ГЕНЕРАЛА МАРШАЛА

Вашінґтон. — 20-го жовтня президент Айзенгавер по раз перший впродовж більше як шістьох років привітався з колишнім президентом Гаррі С. Труманом на похороні генерала армії Джана К. Маршалла. Айзенгавер увійшов до каплиці, в якій вже був Труман і сидів у лавці. Президент приступив до Трумана і сказав. — Як ся маєте, пане президенте? На те Труман відповів — А як ся маєте ви? Останній раз вони розмовляли 10 вересня 1953 р. на похороні головного судді Найвищого Суду ЗДА Фреда М. Вінсона. Труман заявляв, що його аж три рази образив був президент, і тому він не прийняв пізніших запрошень Айзенгавера прибути до Білого Дому.

З'єдинена Арабська Републіка закидає Англії інтриги на терені Сирії

Каїро. — Щоденник „Аль Ахбар", який звичайно віддзеркалює опінію офіційних кол З'єдиненої Арабської Републіки і є використовуваний для їх неофіційних заяв, гостро заатакував Англію, яка нібито веде на терені Сирії підривну акцію, яка має на меті відірвати ту колишню французьку колонію, потім самостійну державу від державного зв'язку з Єгиптом, з яким творить разом З'єдинену Арабську Републіку. Ця атака єгипетських офіційних кол тим дивніша, що саме в цьому тижні відновлено дипломатичні взаємини між З'єдиненою Арабською Републікою і Австралією, зірвані в 1956 році під час суецької кризи. Це перший член Британійського Коммонвелту, що звірвав і тепер відновив взаємини з тією арабською країною і було загальне переконання, що небавком те саме станеться у відносинах між Англією і Арабською Републікою. Здогадуються, що на прохолодження настроїв в Каїро супроти Англії вплинув наступник престолу Савдії Арабії, прем'єр Фейсал, який прибув з відвідинами до Каїро. Савдi Арабія зірвала була в 1956 році взаємини з Англією і нiби не хоче, щоб вони нав'язались окремо між Англією і З'єдиненою Арабською Републікою, з заликшенням Савді Арабії на боці.

● **Княжна Суґа**, 20-річна молодша донька японського цісаря Гіроґіта, 10-го березня н. р. виходить заміж за 25-річного банкового службовця Гісаґо Шімазу. Мікадо заповів, що — всупереч дотеперішній традиції — він особисто буде приявний на вінчанні. Наречений княжни заробляє місячно 50 дол., але його наречена дістане придане в сумі 40,000 доларів. Для молодят в прискореному темпі будують окремий дім.

● **Англійський прем'єр** Мекміллен „відмолодив" свій уряд. Пересічний вік теперішніх міністрів — 53 роки. Наймолодшим з-поміж нової англійської державної верхівки є новопризначений перший лорд адміралтейї, 40-річний лорд Каррінґтон, до теперішній високий комісар Англії в Австралії.

Протестантський єпископ Вашінґтону сумнівається, що католика найменують кандидатом на президента

Куперставн, Н. Й. — 67-річний єпископ Протестантської Епископальної Церкви у Вашінґтоні Анґус Дюн сказав на пресовій конференції у зв'язку зі зборами протестантських епископальних єпархій, що, на його думку, мало є правдоподібности, щоб Демократична Номінаційна Конвенція найменувала католика на кандидата на президента в 1960-му році. Він сам не має застережень проти такої номінації, але він вірить, що католицький кандидат мусів би мати дуже багато голосів під час правиборів, щоб партійний провід відважився його наименувати своїм кандидатом. Тепер є два католики — можливі кандидати на президента — сенатор Джан Ф. Кеннеді і губернатор Каліфорнії Едмунд Дж. Бравн, але вони не мають такої популярности серед виборців, яка приноважила б їхню шкоду внаслідок їхньої віри, — казав єпископ Дюн. Поважне число виборців дивляться і на релігію кандидата, а не тільки на його силу характеру, незалежність думки, його політичну і економічну програму, його минуле та обіцянки на майбутнє. У ЗДА немає стільки неформальних теологічних зустрічей між протестантами і католиками, що їх бував в Европі, — казав єпископ Дюн.

● **Сенатор Кеннет Б. Кітінґ** твердить, що під час своєї подорожі по п'ятьох европейських державах він раз-у-раз чув від людей, що вони хотіли б, щоб світова виставка 1964 року була влаштована в Ню Йорку, а не в будь-якому іншому місті.

● **В Англії** мають збурити найбільшу в тій країні Дартмурську в'язницю, збудовану в 1806 році, і спорудити в сусідстві новий в'язничний будинок. Дартмурська в'язниця завдячувала свою похмуру славу надзвичайно тяжкому режимові утримування в'язнів.

Міжнародний Монетарний Фонд плянує економічну відбудову Арґентини

Буенос Айрес. — Представники Міжнародного Монетарного Фонду Гесвальдо Константа і Дейвід Фінч прибули сюди, щоб виготовити другу частину пляну економ. відбудови Арґентини. В першій частині співпраці Арґентини з Міжнародним Монетарним Фондом припинено інфляцію та банкрутство фінансів і запроваджено деяку стабільність валюти. В тому самому часі, що тривав понад 10 місяців, арґентинський уряд мусив переконатися, що він не може бути власником всіх тих підприємств, які колись посідав диктаторський режим Дон Хуана Перона. В Арґентині до урядових підприємств належать: нафта, газ, вугілля, електрична енергія, телефон, промисл, залізниці, засоби транспорту на землі і в повітрі та на воді. Уряд має 600,000 робітників на стейтовому списку, а крім того ще 400,000 цивільних урядовців. Міністер економіки Альверо Альсоґарай заявив, що хотів би всі ті урядові підприємства передати в приватні руки, щоб вони могли працювати на засаді економічної конкуренції.

Конгресмен Сімпсон називає 1960-ий рік „найбільшим в історії республіканським роком"

Шикаґо, Ілл. — Голова Республіканського Конгресового Комітету для ведення виборчої кампанії конгресмен із Пенсильванії Ричард М. Сімпсон промовляв на прийнятті республіканської організації і передбачав, що 1960-ий рік буде „найбільшим в історії республіканським роком". Цей конгресмен твердить, що перемога консерватистів в Англії дає надію вірити в те, що і в ЗДА переможе республіканська партія. Конгресмен Сімпсон казав: „Перемога консерватистів в Англії свідчить про те, що англійці є проти економічних експериментів (партії праці) — подібно хотіли б обдурювати нарід своїми економічними експериментами демократи в цій країні". Він вказував на здобутки республіканців на Гаваях і під час виборів в стейті Коннектикат. — Подібно говорив і секретар торгівлі Фредерік Мюллер в промові в економічному клюбі в Дітройті. Він сказав, що консерватизм вже не мусить ховатися від громадянства, бо воно вже знає, що „шлях наліво веде до обмеження волі, зменшення числа затруднених і до більших податків". На думку секретаря торгівлі навіть американський Конґрес зрозумів, що економічний консерватизм є позитивним явищем в економіці країни.

ОН турбуються занадто раптовим зростом населення Землі

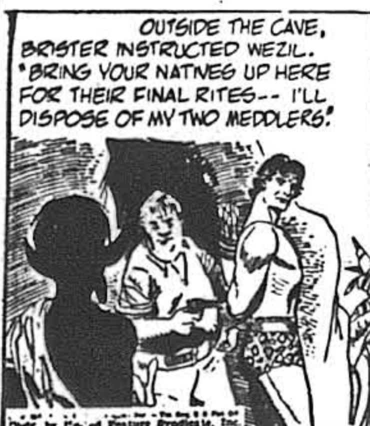
Обєднані Нації. — Соціяльна, гуманітарна й культурна Комісія Об'єднаних Націй перевела в минулий вівторок 20 жовтня ц. р. дискусію над проблемами, що зринають у зв'язку з раптовим щораз більшим зростом населення нашого глобу. Фахівці з Об'єднаних Націй вираховують, що теперішнє населення Землі 2,800,000,000 осіб зросте в 1975 році до 3,600,000,000 або й 3,900,000,000, а наприкінці цього сторіччя воно нараховуватиме 4,900,000,000 до 6,900,000,000 осіб. Д-р Бранко Карапандза, представник Юґославії, гостро дорікав Об'єднаним Націям, що вони не вживають відповідних заходів, щоб між зростом населення нашого глобу та відповідно більшими потребами щодо харчів і мешкальних домів була гармонія. Він передбачує щораз більшу нужду в тих азійсько - африканських країнах, які виказують найбільший зріст населення та знаходяться на низькому стані господарського розвитку.

Посмертні Згадки

ПЕТРО ГАНУТА, член Т-ва ім. В. Кмельницького, 456 Відд. УНСоюзу в Тимминс, Онтеріо, Канада, помер в нещасливім випадку в копальні Мекинтеєр, 4-го вересня 1959 р., на 37-у році життя. Покійний походив зі села Чолгині, яворівського повіту, Зах. Україна. Був спокійної вдачі, примірним чоловіком та батьком своєї родини. Був членом Управи Відділу УНС та добрим парохіянином. Покійний залишив у смутку дружину Олену і дві доньки, батька і сестру. Похорон відбувся дня 7-го вересня 1959 р. з церкви св. Юрія в Тимминс з участю родини, членів УНСоюзу, Парохії і Громади і всіх своїх друзів, на цвинтар в Тимминс, Онтеріо. Чину похорону довершив о. Роман Наберецький. — В. Н. П.!
Василь Воркевич, секр.

АННА ВИТЯЖ, довголітня членкиня 76 Відд. УНСоюзу, померла 29-го вересня 1959 року. Покійна полишила в смутку мужа Олексу, який є членом УНСоюзу. Покійна походила із села Загір, повіт Сянік, Зах. Україна. Похорон відбувся дня 1-го жовтня 1959 р. Вічна Їй Пам'ять!
В. Салабун, секр.

ТАРЗАН, ч. 4,348. Обмірковує плян.

Коли вийшли з печери, Брістер повчав Везіля. — Приведіть своїх тубільців сюди на гору для закінчення обрядів . . . Я вже сам позбудуся своїх вмішливців.

— Це таки зле, що ті тубільці мусять згинути, — сказав Рой. — Але це не є моя провина, що вони мусять тут поклонятися.

Тарзан потребував часу на зроблення пляну, і пасивно йшов. Щось конче треба зробити, щоб припинити Брістерові виконання пляну . . . Але що?